

ВІДКРИТЕ ЗВЕРНЕННЯ

конференції трудового колективу Карпатського біосферного заповідника до Мінприроди України, Закарпатської обласної державної адміністрації, органів місцевого самоврядування та громадськості

Ми, працівники Карпатського біосферного заповідника, глибоко стурбовані з приводу ситуації, пов'язаної з відвертим цькуванням колективу Карпатського біосферного заповідника та його директора Рибачака Миколи Петровича.

Як відомо, Карпатський біосферний заповідник є природоохоронною, науково-дослідною установою міжнародного значення, яка входить до складу природно-заповідного фонду України і розташована у межах Рахівського, Тячівського, Хустського та Виноградівського районів Закарпатської області. За свою 50-річну історію заповідник досяг значних успіхів у роботі та міжнародного визнання. Починаючи з 1992 року заповідник входить до міжнародної мережі біосферних резерватів ЮНЕСКО у рамках програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера», чотири рази поспіль єдиним в Україні нагороджений Європейським дипломом Ради Європи для природоохоронних територій, а його букові праліси входять до складу об'єкта Всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО «Букові праліси та давні ліси Карпат та інших регіонів Європи».

За ініціативи директора М.П. Рибачака, голови Координаційної ради заповідника, 30 квітня 2013 року, на першому засіданні ради після її створення у 2004 році, підписано Меморандум про співпрацю в збереженні і сталому використанні природних комплексів Карпатського біосферного заповідника, як частини українсько-словацько-німецького об'єкта Всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО «Букові праліси Карпат та давні букові ліси Німеччини». Документ укладено між біосферним заповідником з одного боку, і райдержадміністрацією та органами місцевого самоврядування в межах Рахівського району з другого боку, що посприяло налагодженню стосунків із територіальними громадами і порозумінню з громадськістю, а також створило умови для пошуку консенсусу і прийняття компромісних рішень. Наступні засідання Координаційної ради від 20 жовтня 2016 р., 24 травня і 23 листопада 2017 р. були також дуже продуктивними і дали можливість значно поглибити співробітництво нашої установи з територіальними громадами в зоні діяльності біосферного заповідника. Останнє засідання, яке транслювалося по телебаченню, черговий раз підтвердило спільну зацікавленість сторін у розвитку Карпатського біосферного резервату та наближенні його до рівня провідних біосферних резерватів світу.

Також, за останні роки, адміністрація заповідника під прямим керівництвом та за безпосередньої участі директора Рибачака М.П., доклавши максимум зусиль, успішно виконала рекомендації Міжнародної координаційної ради програми МАБ ЮНЕСКО стосовно територіальної реструктуризації біосферного резервату, завдяки чому на 29 сесії Міжнародної координаційної ради програми «Людина і біосфера»

(МАБ), яка відбулася 12-15 червня 2017 р. у м. Париж, прийнято рішення про повну відповідність територіальної структури Карпатського біосферного заповідника критеріям Статутних рамок (Положення) Всесвітньої мережі біосферних резерватів, що позбавило установу загрози бути виключеної з вищезгаданої міжнародної мережі і відповідної втрати міжнародного статусу.

Для цього було укладено і підписано Меморандум між Карпатським біосферним заповідником і Закарпатським обласним управлінням лісового та мисливського господарства про співпрацю щодо створення території сталого розвитку в межах окремих державних лісгосподарських підприємств з метою забезпечення ведення лісового господарства на засадах сталого розвитку в регіоні та укладено 17 Декларацій про співпрацю між Карпатським біосферним заповідником та низкою міських, сільських і селищних рад щодо включення їх території до складу території сталого розвитку або перехідної зони Карпатського біосферного резервату.

Завдяки цьому було створено перехідну зону площею 136,9 тис. га, яка на сьогодні включає частково або повністю п'ять державних лісгосподарських підприємств і 17 територіальних громад населених пунктів: Богдан, Луги, Видричка, Розтоки, Рахів, Білин, Кваси, Ясіня, Лазещина, Чорна Тиса, Костилівка, Ділове, Луг, Косівська Поляна Рахівського району та Угля, Широкий Луг і Велика Уголька Тячівського району. Таким чином, на даний час загальна площа території Карпатського біосферного резервату становить майже 195 тис. га, що відносить його до найбільших біосферних резерватів та природоохоронних територій Європи.

Адміністрація КБЗ активно впроваджує у життя ідею сталого розвитку і ефективного використання природних ресурсів та всіляко підтримує населення у веденні ним традиційного природокористування. Для цього у 2016-2017 роках було укладено 6 угод з громадами населених пунктів Рахівського району про співпрацю щодо покращення ведення полонинського господарства, збереження полонинської культури і сталого використання природних комплексів на полонинах, розташованих як на території Карпатського біосферного заповідника, так і за його межами. На сьогодні угоди укладено з Ясінянською селищною радою, Лазещинською, Костилівською, Діловецькою, Лужанською та Косівсько-Полянською сільськими радами. Також населення в порядку загального використання природних ресурсів має можливість здійснювати збір грибів та дикорослих ягід. Забезпечуються громадяни за доступними цінами й паливними дровами та будівельною деревиною.

Однак, очевидно, не всім у владі до вподоби така репутація і незалежна позиція Карпатського біосферного заповідника та його директора, зокрема. Окремі посадовці намагаються перетворити заповідник на лісгосп районного масштабу з ручним, кишеньковим керівництвом.

Так, останнім часом, Рахівська районна державна адміністрація Закарпатської області, використовуючи необ'єктивні, необгрунтовані та переважно недостовірні публікації, які поширюються в засобах масової інформації та інтернет-мережах

політично та персонально заангажованими особами, а також окремими, недобросовісними працівниками заповідника, намагається дискредитувати заповідник в очах громадськості та незаконним способом, методом тиску усунути з посади його керівника.

З цією метою, без проведення у встановленому порядку відповідної перевірки, було розміщено на сайті Рахівської РДА публікацію від 18 травня 2018 року під назвою: «Занедбані приміщення та територія рекреаційного пункту „Кузій” – результат господарювання Карпатського Біосферного Заповідника», (<http://rakhiv-rda.gov.ua/zanedbani-prymischennya-ta-terytoriya-rekreatsijnoho-punktu-kuzij-rezultat-hospodaryuvannya-karpatskoho-biosferneho-zapovidnyka/>), в якій на підставі суб'єктивного бачення ситуації зроблені необґрунтовані висновки про неналежне ведення господарської діяльності адміністрацією заповідника. І лише після цього фейкового вкиду надійшло звернення Рахівської РДА до Карпатського біосферного заповідника про надання відповідної інформації з терміном виконання до 04.06.2018 року, що є проявом чергового свавілля очільників РДА в контексті чинного законодавства України!

Попри це, з метою спростування зазначеної вище інформації та висвітлення об'єктивного стану справ, адміністрація заповідника вчасно та в повному обсязі надала об'єктивну відповідь на запит голови РДА (Лист від 04.06.2018 № 372), а також виклала ці документи на сайт Заповідника та надіслала їх копії до Мінприроди України.

Продовженням вищезазначеного стала нарада у Райдержадміністрації, яка відбулася 18 червня 2018 року, під час якої, в присутності одного із заступників директора заповідника, голова РДА безпідставно звинувачував та принижував колектив заповідника, що згодом знайшло своє відображення в необ'єктивній статті на шпальтах газети «Зоря Рахівщини».

Такі дії керівництва райдержадміністрації, на нашу думку, свідчать про порушення посадовцями РДА принципів верховенства права та законності, встановлених Конституцією України та Законом України «Про місцеві державні адміністрації» (далі - Закон).

Як відомо, основним завданням місцевих державних адміністрацій в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці є забезпечення виконання Конституції, законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, інших органів виконавчої влади вищого рівня (ст. 199 Конституції України). Забезпечення виконання Конституції, законів України та інших нормативно-правових актів відбувається шляхом здійснення контролю за напрямками, визначеними ст. 16 Закону. Для реалізації наданих прав та обов'язків місцеві державні адміністрації наділені правами, передбаченими ст. 28 Закону, одне з них – право проводити перевірки стану додержання Конституції України та законів України, інших актів законодавства, в т.ч. керівниками підприємств, установ, організацій.

Відповідно до ст. 36 Закону місцеві державні адміністрації не втручаються у господарську діяльність підприємств, установ і організацій, крім випадків, визначених законом. Місцеві державні адміністрації мають право звернутися до власника підприємства, установи, організації чи уповноваженої ним особи з вмотивованим поданням про притягнення до відповідальності їх керівників у разі порушення ними законів.

Таким чином, за відсутності встановлених фактів порушення директором Карпатського біосферного заповідника Конституції та законів України, у Рахівській РДА відсутні правові підстави для звернення з поданням про притягнення до відповідальності керівника заповідника, а безпідставне звернення з таким поданням може розцінюватися як втручання у господарську діяльність установи.

Микола Петрович Рибак безперервно пропрацював у заповіднику на різних посадах понад 35 років. Нагороджений численними грамотами Міністерства екології та природних ресурсів України, а також Закарпатської обласної ради та обласної державної адміністрації. З 2009 року нагороджений почесним званням «Заслужений природоохоронець України».

Також слід зазначити, що численні досягнення, які має заповідник, не були б можливими без налагодження реальних стосунків із територіальними громадами в зоні діяльності установи, які увійшли до складу території сталого розвитку. Саме Микола Петрович зумів налагодити реальну співпрацю між адміністрацією заповідника та територіальними громадами, яка ще кілька років була на дуже низькому рівні, а станом на сьогодні вийшла на рівень справжнього партнерства. В цьому дуже велику роль також зіграла очолювана директором Координаційна рада заповідника, яку він по суті створив з нуля.

Останні події навколо заповідника спонукали колектив стати на захист установи і її директора і висловити йому свою глибоку й всебічну підтримку.

Як результат, Конференція трудового колективу:

- висловила одностайну підтримку директору КБЗ М. П. Рибаку;
- прийняла рішення направити дане звернення до Міністерства екології та природних ресурсів України і Закарпатської обласної державної адміністрації;
- подати на друк у газети «Зоря Рахівщини» та «Вісник Карпатського біосферного заповідника», а також розмістити на сайті Заповідника і на власній сторінці в соціальній мережі «Фейсбук».

Ухвалено на Конференції трудового колективу Карпатського біосферного заповідника 25 червня 2018 року в м. Рахів.